

Proloog: een waargebeurd verhaal

Op het perron van Southsea nam de jonge arts afscheid van zijn vrouw. Hij stapte in de sneltrein naar Londen van 4.15 uur en kwam drie uur later aan op Victoria Station. Hij baande zich een weg door de rumoerige drukte, liep het station uit en hield een rijtuig aan.

‘Naar het Langham Hotel, graag,’ zei hij tegen de koetsier, en blozend van verwachting stapte hij in.

Hij leunde achterover tegen de versleten leren bekleding. De koetsier reed Grosvenor Place op. Het was een zoele nazomeravond, het soort avond dat je maar zelden treft in Londen, met een wegstervend licht dat de straten vol koetsen streelde en langs de beroete gebouwen streek en de stad als bij toverslag van een gouden glans voorzag. Het was halfacht, en nu pas werden de lantaarns ontstoken.

De arts was niet vaak in de gelegenheid Londen te bezoeken, en hij keek belangstellend uit het raampje van het rijtuig. Toen de koetsier rechts afsloeg naar Piccadilly Circus, zag hij St. James’s Palace en de Royal Academy liggen, badend in het rosse licht van de zonsondergang. De mensenmassa’s, het lawaai en de stank van de stad, zo anders dan op het platteland waar hij woonde, vervulden hem met energie. Op de straatkeien klonken talloze paardenhoeven en de trottoirs wemelden van de mensen van alle rangen en standen: schrijvers, juristen en andere dure lieden, maar ook schoorsteenvegers, straatventers en paardenslagers.

Op Piccadilly Circus sloeg de koets haaks rechts af en reed Regent Street in, langs Carnaby en Oxford Circus voordat hij

onder de overdekte entree van het Langham Hotel halt hield. Dit was het eerste Grand Hotel in Londen geweest, en het was nog steeds het chicste. Terwijl hij de koetsier betaalde, keek de arts op naar de schitterend bewerkte zandstenen gevel, de smeedijzeren balkonnetjes voor de openslaande deuren, de balustrades. Hij had enig verstand van architectuur en vermoedde dat de pui een combinatie was van Beaux-Arts en Noord-Duitse neorenaissance.

Toen hij de enorme lobby in liep, hoorde hij muziek: verscholen achter een gigantisch arrangement van lelies zat een strijkkwartet Schubert te spelen. Hij bleef even staan om de schitterende ruimte op te nemen, waar mannen in hoge fauteuils met glazen port of sherry binnen handbereik in keurig gestreken kranten zaten te lezen. In de lucht hing de geur van dure sigaren, vermengd met die van bloemen en parfum.

Bij de ingang naar de eetzaal werd hij opgewacht door een kleine, wat gezette man in avondtenu met een bruine broek, die met energieke tred op hem af kwam. De man schudde hem de hand. ‘Doyle, neem ik aan,’ zei hij. Hij had een brede glimlach en sprak met een Amerikaans accent. ‘Ik ben Joe Stoddart. Fijn dat u kon komen. Kom verder – de anderen zijn net gearriveerd.’

De arts volgde Stoddart tussen de met linnen gedekte tafels door naar een rustige hoek van de zaal. Het restaurant was nog weelderiger ingericht dan de lobby, met een lambrisering van olijfkleurig eikenhout, een roomwitte fries en een bewerkt, gestuukt plafond. Stoddart bleef staan bij een rijk gedekte tafel waaraan al twee mannen zaten.

‘De heer William Gill, de heer Oscar Wilde,’ zei Stoddart. ‘Mag ik u voorstellen? Dr. Arthur Conan Doyle.’

Gill – een bekend Iers parlamentslid, wist Doyle – stond glimlachend op en maakte een plechtige buiging. Rond zijn embonpoint was een zware gouden horlogeketting gedrapeerd. Wilde, die net een glas wijn had opgepakt, depte zijn volle lippen met een damasten servet en noodde Conan Doyle met een handgebaar plaats te nemen op de lege stoel naast de zijne.

‘De heer Wilde onderhield ons net met een relaas over de salon die hij vanmiddag bezocht,’ zei Stoddart toen ze plaatsnamen.

‘Bij Lady Featherstone,’ zei Wilde. ‘Sinds kort weduwe. De arme dot – heur haar is helemaal goud geworden van verdriet.’

‘Oscar,’ zei Gill lachend, ‘wat ben je toch gemeen. Zoiets zeg je niet over een dame.’

Wilde maakte een nonchalant handgebaar. ‘Lady Featherstone zou dankbaar zijn als ze me hoorde. Er is maar één ding erger dan dat er over je gesproken wordt, en dat is dat er níét over je gesproken wordt.’ Hij sprak snel, zacht en op ietwat gekunstelde toon.

Doyle nam Wilde met een verholen blik op: een opvallende verschijning. Een reus bijna, met achteloos achterovergestreken, onmodieus lang haar met een middenscheiding, en zware gelaatsrekken. Hij had een zwartfluwelen pak aan dat strak om zijn grote lijf zat, met pofmouwen waarop bloemmotieven waren geborduurd. Rond zijn nek droeg hij een smalle, driedubbele ruche van hetzelfde brokaat als de mouwen. Als modieuze extravagantie droeg hij een kniebroek, al even strak als het jasje, met zwartzijden kousen en instappers met gestrikte linten. In een knoopsgat in zijn beige vest kwijnde een boutonnière: een immense witte orchidee die eruitzag alsof hij ieder moment een straaltje nectar kon gaan kwijlen. Zware gouden ringen glinsterden aan de vingers van zijn lome handen. Ondanks zijn excentrieke kleding en de intelligente blik in zijn alerte bruine ogen had hij een milde gelaatsuitdrukking. Hij sprak met een eigenaardig soort precisie, en zette zijn woorden kracht bij met karakteristieke, bescheiden handgebaren.

‘Heel vriendelijk om ons zo te fêteren, Stoddart,’ zei Wilde. ‘En dan nog wel in het Langham. Anders had ik de hele avond in mijn eentje gezeten. Niet dat ik me geen diner kan permitteren, uiteraard. Geldgebrek komt alleen voor bij mensen die hun rekeningen betalen, en dat doe ik nooit.’

‘Ik vrees dat mijn motieven niet geheel onbaatzuchtig zijn,’ antwoordde Stoddart. ‘Ik kan maar beter meteen zeggen dat ik hier ben om een Engelse editie te lanceren van *Lippincott’s Maandblad*.’

‘Wordt Philadelphia je te klein?’ vroeg Gill.

Stoddart grinnikte en keek Wilde en Doyle om beurten aan. ‘Mijn bedoeling is om voordat we van tafel gaan een nieuw

boek los te peutenen – van jullie allebei.’

Bij die woorden leek het alsof er een stroomstoot door Doyle voer. Stoddart had ontwijkend geantwoord op vragen naar de reden voor het diner in Londen, maar hij was een bekende Amerikaanse uitgever en dit was precies waar Doyle op gehoopt had. Zijn dokterspraktijk was trager van start gegaan dan hij had gehoopt, en om de tijd door te komen terwijl hij op patiënten wachtte, had hij een aantal romans geproduceerd. De laatste paar hadden een zeker succes gebracht. Stoddart was bij uitstek degene die hem verder op weg kon helpen. Doyle vond hem vriendelijk, charmant zelfs – voor een Amerikaan, dan.

Het werd een bijzonder aangename maaltijd.

Gill was amusant, maar Oscar Wilde was werkelijk een openbaring. Doyle kon zijn blik niet afwenden van de sierlijke handgebaren, en van de indolente blik die zo geanimeerd werd wanneer hij zijn eigenaardige anekdotes of bon mots te berde bracht. Het had iets bijna magisch. Doyle bedacht met verwondering hoe hij dankzij de moderne technologie binnen enkele korte uren was overgeplant van een slaperig kustplaatsje naar deze fraaie omgeving en naar het gezelschap van een uitmuntend redacteur, een parlamentslid en de beroemde voorvechter van het estheticisme.

Er werd een niet-aflatende stroom schotels aangedragen: garnalenpastaïtjes, kipgalantine, gefrituurde *tripes*, bisque de homard. Rode en witte wijn waren aan het begin van de avond al gepresenteerd, en werden doorlopend aangevuld. Amerikanen moesten wel stinkend rijk zijn: Stoddart gaf een vermogen uit.

En de timing was perfect. Doyle was net begonnen aan een nieuw boek dat Stoddart beslist zou waarderen. Zijn voorlaatste titel, *Micah Clarke*, had goede recensies gekregen, al moest gezegd dat zijn meest recente werk, over een detective – deels gebaseerd op zijn vroegere professor Joseph Bell en verschenen in *Beetons Kerstjaarboek* – nogal lauw was ontvangen... Met moeite keerde hij terug naar het gesprek van dat moment. Gill, het Ierse parlamentslid, trok de waarachtigheid in twijfel van de uitspraak dat mensen afgunstig worden als hun vrienden succes hebben.

Toen Wilde dat hoorde, verscheen er een glinstering in zijn ogen. ‘De duivel,’ antwoordde hij, ‘stak eens de woestijn over, en kwam op een plek waar een stel kwelgeesten een heremiet in verleiding wilden brengen. De kluizenaar schudde hun boosaardige voorstellen probleemloos van zich af. De duivel keek hoe de kwelgeesten faalden en besloot hun een lesje te leren. “Jullie gaan onbeholpen te werk,” zei hij. “Laat mij even...” En met die woorden fluisterde hij de heremiet in het oor: “Je broer is zojuist benoemd tot bisschop van Alexandrië.” Onmiddellijk verscheen er een blik van pure afgunst op het serene gezicht van de kluizenaar. “Dat soort argumenten,” zei de duivel tegen zijn trawanten, “kan ik iedereen aanraden.”’

Stoddart en Gill lachten hartelijk, waarna ze overgingen op een politiek debat. Wilde keek naar Doyle. ‘En?’ zei hij. ‘Ga jij dat doen, een boek voor Stoddart?’

‘Ik denk het wel. Ik ben net begonnen aan een nieuw project. *Het verwarde kluwen*, wilde ik het noemen, of misschien *Het teken van de vier*.’

Verrukt sloeg Wilde zijn handen ineen. ‘Mijn beste, dat is schitterend nieuws. Ik hoop oprecht dat het weer over Holmes zal gaan.’

Doyle keek hem verbaasd aan. ‘Wou je daarmee zeggen dat je *Een studie in rood* hebt gelezen?’

‘Dat heb ik niet gelezen, waarde vriend, dat heb ik verslonden.’ Wilde stak een hand in zijn vestzak en haalde er een exemplaar uit van de Ward Lock & Co-uitgave van het boek, met de oosters aandoende belettering die op dat moment zo in de mode was. ‘Ik heb het zelfs opnieuw ingekeken toen ik hoorde dat jij vanavond mijn disgenoot zou zijn.’

‘Dat is heel vriendelijk,’ wist Conan Doyle uit te brengen. Hij was verbaasd en dankbaar dat Wilde, het boegbeeld van de Britse decadente beweging, een eenvoudige speurdersroman had gelezen.

‘Volgens mij heb je met Holmes een schitterende hoofdperson in het leven geroepen. Maar...’ Wilde zweeg.

‘Maar wat?’ vroeg Doyle.

‘Het opmerkelijkst vond ik wel hoe geloofwaardig het hele verhaal was. De details van het politiewerk, Holmes’ manier

van informatie inwinnen... hoogst interessant. In dat opzicht kan ik veel van je leren. Want zie je, tussen mijzelf en het leven hangt steevast een mist van woorden. Ik gooi de geloofwaardigheid overboord ten gunste van een sierlijke zinsnede, en als ik de gelegenheid bespeur voor fraaie formulering, verlaat ik de waarheid. Die fout bega jij niet. En toch... en toch denk ik dat je meer kunt met die Holmes van je.'

'Ik zou je zeer erkentelijk zijn als je je nader verklaarde,' zei Doyle.

Wilde nam een slokje wijn. 'Als hij een waarlijk groot speurder moet worden, een grote *persona*, dan moet hij excentrieker worden. De wereld heeft geen behoefte aan een zoveelste brigadier Cuff of inspecteur Dupin. Nee: zijn menselijkheid moet gelijke tred houden met de grootsheid van zijn kunst.' Hij zweeg even, en streelde peinzend de orchidee die half verwelkt uit zijn knoopsgat hing. 'In *Studie in rood* noem je Watson "uitzonderlijk lui". Volgens mij moeten de deugden van bandeloosheid en luiheid juist worden voorbehouden aan je held, niet aan zijn loopjongen. En Holmes moet gereserveerder zijn. Zijn gezicht mag niet "gelukzalig oplichten", hij mag niet "bulderend lachen".'

Doyle bloosde toen hij de enigszins onbeholpen terminologie herkende.

'En je moet hem een karakterfout bezorgen,' vervolgde Wilde. 'Deugdzame mensen zijn zo banaal, ik kan ze niet uitstaan.' Hij zweeg weer even. 'En niet zomaar een karakterfout, Doyle: geef hem een zwakte. Eens even nadenken... ah, ja, ik weet het weer.' Hij sloeg zijn exemplaar van *Studie in rood* open, bladerde er snel doorheen, vond de passage die hij zocht en begon dr. Watson te citeren: "Ik had hem bijna verdacht van verslaving aan een of ander verdovend middel, als zijn gematigde, deugdzame manier van leven die notie niet had uitgesloten." Hij borg het boek weer in zijn vestzak. 'Kijk, daar had je de perfecte zwakte in de hand, zonder dat je er iets mee deed. Pak op, die gedachte! Lever Holmes uit aan een verslaving, waaraan dan ook. Zeg, opium. Hoewel, nee: opium is tegenwoordig doodgewoon, meer iets voor de heffe des volks.' Plotseling knipte Wilde met zijn vingers. 'Eureka! Cocainehy-

drochloride. Een eigentijdse, salonfähige ondeugd.’

‘Cocaine,’ herhaalde Doyle wat onzeker. Als arts had hij dat wel eens voorgeschreven in een oplossing van zeven procent voor patiënten met kwalen die uiteenliepen van uitputting tot depressie, maar de gedachte dat hij Holmes eraan verslaafd zou maken was op het eerste gezicht absurd. Doyle had weliswaar Wildes mening gevraagd, maar hij merkte dat hij behoorlijk gepikeerd was nu hij daadwerkelijk kritiek had gekregen. Aan de andere kant van de tafel waren Stoddart en Gill nog steeds in een geanimeerd gesprek verwickeld.

De estheet nam nog een slokje wijn en schudde zijn haar naar achteren.

‘En jijzelf?’ vroeg Doyle. ‘Ga jij een boek schrijven voor Stoddart?’

‘Jazeker. En ik zal te werk gaan onder jouw invloed, of liever gezegd die van Holmes. Weet je, ik heb altijd gedacht dat een boek niet moreel of immoreel kan zijn. Een boek is goed of slecht geschreven, en daarmee uit. Maar nu ben ik gecharmeerd van de gedachte een boek te schrijven over kunst én ethiek. *Het portret van Dorian Gray* ga ik het noemen. En ik zal je wat zeggen: volgens mij wordt het een nogal gruwelijk verhaal. Niet echt een spookverhaal, maar een verhaal waarin de hoofdpersoon op vreselijke wijze aan zijn einde komt. Het soort verhaal dat je bij daglicht wilt lezen – niet bij lamplicht.’

‘Dat wordt dan iets heel anders dan wat je normaal schrijft.’

Met licht geamuseerde blik keek Wilde Doyle aan. ‘Vind je? Dacht jij dat ik, als iemand die zich met liefde zou offeren op de brandstapel van het estheticisme, geen afgrijzen ken? Ik kan je wel vertellen: de huivering van angst is even sensueel als de huivering van genot. Misschien zelfs sensueler.’ Deze uitspraak ging vergezeld van een sierlijk handgebaar. ‘Bovendien heb ik ooit een verhaal gehoord dat wel zó affreus was, met zulke gruwelijke details en zó’n boosaardige strekking, dat ik oprecht geloof dat niets me ooit nog angst kan aanjagen.’

‘Interessant,’ antwoordde Doyle, een beetje afwezig. Hij was met zijn gedachten nog bij Wildes kritiek op zijn eigen Sherlock Holmes.

Wilde nam hem op, en op zijn grote, bleke gezicht verscheen

langzaam een glimlachje. ‘Wil jij dat verhaal soms horen? Ik moet wel zeggen, het is niets voor mensen die bang uitgevallen zijn.’

Zoals Wilde het zei, klonk het als een uitdaging. ‘Ga je gang.’

‘Ik heb het gehoord tijdens mijn lezingentournee door Amerika een paar jaar geleden. Op weg naar San Francisco was een van de tussenstops een wat smoezelig, maar pittoresk mijnwerkersgehucht met de naam Roaring Fork. Mijn lezing vond plaats op de bodem van de mijn, en de brave borsten waren zeer onder de indruk. Na de lezing kwam een van de mijnwerkers naar me toe, een kerel die er kennelijk één te veel – of juist te weinig – ophad. Hij nam me apart, en zei dat hij zo van mijn verhaal genoten had dat hij me op zijn beurt iets wilde vertellen.’

Wilde zweeg even en bevochtigde zijn dikke, rode lippen door even van zijn wijn te nippen. ‘Schuif wat dichterbij, ja, goed zo, dan vertel ik het je precies zoals het mij verteld is...’

Tien minuten later had een gast in het restaurant van het Langham tot zijn verbazing kunnen zien hoe een jongeman in de kledij van een plattelandsdokter – te midden van het geroezemoes van beleefde tafelgesprekken en zacht rinkelend bestek – plotseling en met een doodsbleek gezicht van tafel opstond, en wel zo haastig dat zijn stoel omviel. Met een hand aan zijn voorhoofd wankelde hij de zaal uit, waarbij hij bijna een kelner zijn dienblad vol friandises uit de hand stootte. Met een blik van pure walging en afgrijzen repte hij zich de zaal uit, in de richting van de herentoiletten.

1

De eenentwintigste eeuw

Corrie Swanson liep voor de derde maal de damestoiletten in om in de spiegel te kijken. Er was heel wat veranderd sinds ze aan het begin van haar tweede studiejaar was overgestapt naar het John Jay College voor Criminalistiek. Iedereen was daar conservatief gekleed. Een tijdlang had ze zich tegen die dresscode verzet, maar uiteindelijk besepte ze dat het tijd werd volwassen te worden en het volle leven in te stappen, in plaats van de rebel uit te blijven hangen. Het paarse haar, de piercings, het zwartleren jasje, de donkere oogschaduw en andere punkattributen waren verdwenen. Aan de tattoo onder aan haar nek, een möbiusband, was niets te doen; ze kamde haar haar eroverheen en zette haar kraag op. Ooit zou ook die moeten verdwijnen, wist ze.

Als ze het spel wilde meespelen, zou ze het goed doen ook.

Helaas had die persoonlijke omschakeling zo laat plaatsgevonden dat haar studiebegeleider, een voormalig agent van de NYPD die weer naar de collegebanken was teruggekeerd en professor was geworden, er niets van meegekregen had. Ze had het gevoel gehad dat hij zich bij hun kennismaking meteen een slechte mening over haar had gevormd, en ze had geen kans gezien die eerste indruk uit te wissen. Hij had de pik op haar. Haar eerste voorstel voor de Rosewell-scriptie had hij al verworpen: ze had naar Chili willen reizen voor een perimortemanalyse van een reeks skeletten in een massagraf voor communistische boeren, vermoord door het Pinochet-regime in de

jaren zeventig van de vorige eeuw. Te ver weg, had hij gezegd, te duur voor een onderzoeksproject, en bovendien: een bekend verhaal. Toen Corrie had gezegd dat het daar nu juist om ging: reeds bekende graven waarvoor gespecialiseerde forensische technieken nodig waren, had hij gemompeld dat ze niet betrokken mocht raken bij buitenlandse politieke conflicten, zeker niet als het om communisten ging.

Nu had ze een nieuw idee voor de scriptie, een nog beter idee, en ze was tot bijna alles bereid om dat idee te realiseren.

Ze keek in de spiegel, streek een paar haren glad, werkte haar keurige lippenstift bij, trok het jasje van haar grijswollen mantelpak recht en poederde snel haar neus. Ze herkende zichzelf bijna niet: ze leek wel een Jonge Republikein! Nou, des te beter.

Ze liep de toiletten uit en wandelde met energieke stappen de hal door; haar keurige pumps klikten zakelijk over het harde linoleum. Als gebruikelijk zat de deur van haar studiebegeleider dicht, en ze klopte kort, vol zelfvertrouwen, aan. ‘Binnen,’ zei een stem.

Ze liep de kamer in. Het kantoor was als altijd keurig opgeruimd, met boeken en tijdschriften netjes uitgelijnd langs de randen van de boekenplanken. Het gerieflijke, mannelijk aanvoerende leren meubilair zorgde voor een gezellige sfeer. Professor Greg Carbone zat achter zijn grote bureau met het enorme, mahoniehouten oppervlak dat door niets werd verstoord: geen boeken, geen papieren, geen familiefoto’s, geen snuisterijen.

Carbone stond op en knoopte zijn blauwwollen pak dicht. ‘Goedemorgen, Corrie,’ zei hij. ‘Ga zitten.’

‘Dank u, professor.’ Ze wist dat hij graag met zijn titel werd aangesproken. Wee de student die hem meneer of, erger nog, Greg noemde.

Ze nam plaats en hij ging zelf ook weer zitten. Carbone was een opvallend knappe man met peper-en-zoutkleurig haar en een schitterend gebit; hij was slank en fit, fraai gekleed, een begenadigd spreker met een aangenaam stemgeluid, intelligent en succesvol. Alles wat hij deed, deed hij goed: een allround huf-ter.

‘Nee maar, Corrie,’ begon Carbone. ‘Je ziet er vandaag goed uit.’

‘Dank u, dr. Carbone.’

‘Laat maar eens horen, dat nieuwe idee. Ik ben benieuwd.’

‘Graag.’ Corrie opende haar aktetas (bij het John Jay deden ze niet aan rugzakken) en haalde er een bruine dossiermap uit, die ze op haar knie legde. ‘Hebt u gelezen over die archeologische opgraving in City Hall Park, naast de voormalige gevangenis, de Kuil?’

‘Vertel maar.’

‘Parkbeheer heeft daar een kleine begraafplaats voor terechtgestelde misdadigers opgegraven, om plaats te maken voor een nieuwe metro-ingang.’

‘Ja, inderdaad, daar heb ik over gelezen,’ zei Carbone.

‘De begraafplaats is gebruikt van 1858 tot 1865. Na 1865 zijn misdadigers begraven op Hart Island – daar kunnen we niet bij.’

Een trage hoofdknik van Carbone. Hij keek geïnteresseerd; dat was een goed teken.

‘Volgens mij zou dit een gouden kans zijn voor osteologisch onderzoek van die skeletten – om te kijken of ernstige ondervoeding in de kinderjaren, die zoals u weet sporen nalaat in het skelet, gecorreleerd kan worden aan later misdadig gedrag.’

Carbone knikte nogmaals.

‘Ik heb hier een onderzoeksvoorstel.’ Ze legde haar document op tafel. ‘Hypotheses, methodologie, controlegroep, observaties en analyse.’

Carbone legde een hand op de map, trok hem naar zich toe, sloeg hem open en begon erin te bladeren.

‘Dit is een gouden kans; en wel om de volgende redenen,’ vervolgde ze. ‘Ten eerste zijn er redelijk volledige archieven voorhanden over deze geëxecuteerde misdadigers: naam, strafblad en rechtbankverslagen. Van diegenen die als wees zijn grootgebracht in het Nijverheidshuis Five Points – een handvol – bestaat ook enige documentatie over hun kinderjaren. Ze zijn allemaal op dezelfde manier terechtgesteld, door ophanging, dus de doodsoorzaak is identiek. En de begraafplaats is maar zeven jaar lang gebruikt, zodat alle begravenen uit min

of meer dezelfde periode stammen.’

Ze zweeg even. Carbone zat langzaam de bladen om te slaan, het een na het ander, en zo te zien las hij wat er stond. Wat hij dacht, viel onmogelijk te zeggen: zijn gezicht stond volledig neutraal.

‘Ik heb wat rondgevraagd, en het schijnt dat Parkbeheer bereid zou zijn een student van het John Jay toestemming te geven, de lijken te onderzoeken.’

Het langzame omslaan van de pagina’s stokte. ‘Je hebt al contact opgenomen?’

‘Ja, alleen om te kijken of...’

‘Alleen om te kijken... Je hebt een overheidsinstelling benaderd zonder eerst om toestemming te vragen?’

O *jee*. ‘Ik wilde u uiteraard geen project voorleggen dat in een later stadium van buitenaf kon worden getorpedeerd. Eh, was dat verkeerd?’

Een lange stilte, daarna: ‘Heb jij het handboek voor studenten niet gelezen?’

Nu sloeg Corrie de angst om het hart. Dat handboek had ze inderdaad gelezen, kort nadat ze op het John Jay was toegelaten. Maar dat was meer dan een jaar geleden. ‘Niet recent.’

‘Het handboek is heel helder. Bachelorstudenten nemen niet op eigen houtje contact op met gemeentelijke instanties; dat gebeurt alleen via de officiële kanalen. De reden daarvoor is dat wijzelf, zoals je bekend zal zijn, een gemeentelijke instantie zijn; we zijn een goed aangeschreven onderafdeling van de gemeentelijke universiteit van New York.’ Dit op milde, bijna vriendelijke toon.

‘Ik... Eh, het spijt me, dat was me even ontschoten.’ Ze slikte; ze voelde paniek opkomen. En woede. Dit was wel zo’n onvoorstelbare bullshit. Maar ze dwong zich tot kalmte. ‘Het waren een paar telefoontjes, niets officieels.’

Een knik. ‘Ik ben ervan overtuigd dat je niet opzettelijk de universiteitsregels aan je laars hebt gelapt.’ Hij begon weer langzaam pagina’s om te slaan, de een na de ander, zonder naar haar op te kijken. ‘Maar hoe het ook zij, ik kom andere problemen tegen in dit voorstel van je.’

‘O?’ Corrie voelde zich beroerd.

‘Dat idee dat ondervoeding tot criminaliteit leidt... Dat is geen nieuwe gedachte – en geen overtuigende, ook.’

‘Nou, het leek me de moeite waard om na te gaan.’

‘In die tijd was vrijwel iedereen ondervoed. Maar niet iedereen ging het verkeerde pad op. En dit idee riekt in de verte naar... hoe zal ik het zeggen... naar een zekere filosofie dat misdaad in het algemeen kan worden teruggevoerd op onfortuinlijke ervaringen in de kinderjaren.’

‘Maar ondervoeding, érnstige ondervoeding, kan leiden tot neurologische afwijkingen, tot werkelijke schade. Dat is geen filosofie, dat is wetenschap.’

Carbone hield haar voorstel omhoog. ‘Ik kan de uitkomst al voorspellen: je zult zien dat deze terechtgestelde misdadigers inderdaad in hun kinderjaren ondervoed waren. De échte vraag is waarom maar een klein percentage van al die hongerlijders halsmisdaden beging. En die vraag wordt in jouw voorstel niet genoemd. Sorry, dit is onvoldoende. Absoluut onvoldoende.’

Hij opende zijn vingers en liet haar document zachtjes op zijn bureau ploffen.